N°. 2147. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 16 MEI.

AMSTERDAM, 15 Mei.

In de zitting van Zaturdag jl. zijn de algemeene debatten der Tweede Kamer over de armenwet voortgezet en gesloten.

De heer Sander verdedigt de voordragt, omdat de verwerping, naar zijne overtuiging, noodlottige gevolgen na zich zal slepen. Hij doet eene poging om hen, die twijfelen, voor de wet te winnen. Teregt beweert hij, dat noch alles alléén aan den Staat, noch alles alléén aan de Kerk kan worden overgelaten. Zijns inziens, en dat is volkomen juist, is het burgerlijk armbestuur onmisbaar en het subsidiestelsel een noodzakelijk kwaad. Wij kunnen evenwel met hem niet instemmen, als hij ook de bepalingen verdedigt, die inbreuk maken op de vrijheid der Kerk. Intusschen is hij in zijn regt, wanneer hij die bepalingen verdedigt tegen hen, die de bisschopswet gewild hebben. Met regt verwondert hij zich, dat men nu bezwaar heeft tegen eenige bepalingen van toezigt omtrent diakonien, terwijl zij vroeger geen bezwaar hadden tegen dergelijke bepalingen op de Kerkzelve. Maar toen dacht men alleen tegen de R. K. Kerk te handelen! En zoo ziet men, hoe nog altijd twee maten en twee gewigten gebruikt worden. Wij weten niet dat door iemand op dat *argumentum ad hominem* iets is geantwoord. Ten slotte dringt de spreker op de aanneming van deze voordragt aan, op grond dat, zoo zij verworpen wordt, in de eerste jaren aan geene andere wet te denken valt, en er evenwel geene meer bevredigende wet te maken is dan deze.

De heer de Brauw verdedigt ook de voordragt. Zijns bedunkens wordt op der diakoniën zelfstandigheid geen inbreuk gemaakt door de opgelegde verpligting om opening van zaken te geven, welke opening hij gelijk stelt met de registers van den burgerlijken stand, de volksregisters, enz. 't Is evenwel meer dan dat en juist daarom is er bezwaar. Het tweede aangevoerde bezwaar, de *charité légale*, waartoe de voordragt leiden zou, wordt ook door den spreker uit Gouda ontkend. Hij ziet in plaats daarvan twee voordeelen in de wet. 1°. Zij stelt regels, en 2°. ontslaat de diakoniën van het domicilie van onderstand.

De heer van Nispen neemt voornamelijk drie punten op. De heer Groen, in zijn ijver tegen het regt op den arbeid, is veel te ver gegaan, zoo als ook wij de gelegenheid gehad hebben op te merken. Met genoegen zien wij den heer van Nispen zulks releveeren. Hij merkt op dat het aangevoerde door den heer Groen neerkomt op *het ontzeggen aan den arme van het regt om te leven.* En hij betreurt het dat men zulke onmenschelijkheid gestaafd heeft met een citaat uit een Christen-wijsgeer. In de tweede plaats bestrijdt hij het bij verrassing opgeworpen systeem, dat men de geheele armenzorg gerust aan de Kerk-alleen kan overlaten; wat hij in de praktijk met alle regt ondoenlijk acht. Eindelijk in de derde plaats komt hij op tegen de beweering van den heer de Kempenaer, dat de armen verpligt zouden worden zich (om den broode) aan eene Kerk aan te sluiten. Met der daad, welk eene moraliteit zou zulk systeem ten gevolge hebben? Als het brood afhankelijk wordt gemaakt van eene geloofsbelijdenis, dan zal de armen-verzorging het aanzien krijgen van zielen-koop, en worden de bedeelden verlokt tot huichelarij.

De heer de Kempenaer, die na den heer van Nispen spreekt, meent alles in het midden te moeten laten wat die afgevaardigde had gezegd. Het verwondert ons. De spreker staat niet ligtelijk vast voor eenig bewijs. Heeft hij welligt het terrein gevaarlijk geacht en daarom raadzaam geoordeeld alle diskussie te vermijden? Wij moeten 't vermoeden. Hij bepaalt zich ten minste bij de verklaring, dat hij niet in ééns alles wil hebben afgebroken. Hij verlangt alléén dat men niet bij de wet bestendige, wat men tamelijk ééns is, dat afkeuring verdient. Maar vooreerst zou de heer de Kempenaer juist moeten specificeeren datgene, waaromtrent hij meent dat men het tamelijk ééns is. Ons althans is het onbekend waarin men het tamelijk ééns is. In de tweede plaats moest de heer Kempenaer duidelijk maken, hoe, wanneer alles uit de wet zal zijn verdwenen, wat de burgerlijke armbesturen en de subsidiën betreft, hoe dan de burgerlijke armbesturen en subsidiën, die hij niet in eens wil hebben afgeschaft, daags na de uitvaardiging der wet, zullen kunnen blijven voortwerken. De heer de Kempenaer moet weten, dat men de armen niet voedt en kleedt met redevoeringen noch met bedoelingen, en dat men derhalve bij eene armenwet het oog moet houden op de gevolgen, die in de praktijk zullen voortvloeijen uit aan te nemen of te verwerpen bepalingen. Het is niet genoeg te zeggen: ik bedoel dat niet. Het is vooral zaak te zorgen, dat hetgeen men niet bedoelt, ook niet uit de wet, die men maakt, voortspruite. Wij achten ons hier vooral geregtigd, nu het voorvaderlijk spreekwoord in herinnering te brengen: *praatjes vullen geen gaatjes.* Intusschen, zoo het beknopt verslag, dat voor ons ligt, ons niet bedriegt, dan is de heer de Kempenaer op weg om eene *honorabele retraite* te maken van den plotseling ingeslagen nieuwen weg, waarop hij zich heeft gewaagd, zonder vooraf het terrein te hebben laten erkennen.

Ook de heer Groen van Prinsterer schijnt, wij zeggen *schijnt*, in dat geval te verkeeren. Wij durven 't evenwel niet verzekeren, vooreerst omdat wij op een betrekkelijk al te beknopt verslag moeten afgaan en ten tweede, omdat de »vrienden" rijk zijn in kunstgrepen, die de volkstaal »slagen om den arm" noemt. — De heer Groen verklaart wat het citaat, aan zijn geliefkoosden Chalmers ontleend, beteekent. Het moet slechts opgenomen worden in een regtelijken zin. Hij hoopt en denkt dat het voorstel eene meerderheid zal kunnen erlangen, als de Regering slechts eenige meerdere inschikkelijkheid betoont dan zij in de memorie van beantwoording heeft aan den dag gelegd. Hij en zijne vrienden willen acht geven op den tegenwoordigen toestand onzer maatschappij. Zij willen ook geene plotselinge omkeering; zij verlangen slechts den genadeslag te geven aan de *charité légale*. De vraag is nu slechts op welke manier men naar dat doel zal streven, zonder den toestand, die nu is, te brusqueeren. Maar juist daarover verneemt men van den heer Groen, zoo min als van den heer de Kempenaer, een woord. En toch zit juist daar al het gewigt van de aangelegene zaak. De heer Groen zegt dat hij geene wet van transitie vraagt; waarin moet die wet bestaan? Ook dit ontbreekt weer. De spreker besluit met de verklaring, dat zijne vrienden wenschen alle mogelijke toenadering te bewijzen. Zij zullen individueele bezwaren opofferen; maar waar 't beginselen geldt, daar kunnen zij dit niet doen. De verklaring is goed. Maar op nieuw moeten wij vragen: wat is in den stand der quæstie individueel, wat *beginsel?* Maar ongelukkig is wederom het antwoord op die vraag: *desideratur.* Kan en mag dat diskussie heeten, als juist datgene niet gezegd wordt, waar het eigenlijk om te doen is?

De heer Luyben heeft een hartelijk en duidelijk woord gezegd. Hij wil behoud van de burgerlijke armbesturen en bestrijdt die artikelen, die inbreuk maken op de zelfstandigheid der kerkelijke en bijzondere instellingen van liefdadigheid. Zijne uit te brengen stem zal afhangen van den verderen loop der beraadslagingen. Met der daad niemand kan zeggen wat er van het ontwerp gewordt bij de ondoordachte inzigten, waarmede men onverwachts in de diskussie is gevallen, en waarvan niemand, zelfs de voorstellers niet, den ganschen omvang heeft kunnen overzien. Omzigtigheid en voorzigtigheid is dus zaak voor allen. Als partijbelang op den voorgrond wordt geplaatst in een quæstie van armenverzorging, dan is het dubbel pligt op zijne hoede te zijn, opdat de behoeftigen niet het slagtoffer worden van parlementaire kunstgrepen, die niet met zulk een doel aangewend, toch welligt slechts dát tot rezultaat zouden kunnen hebben tegen de verwachting en de verlangens der bewerkers.

Eindelijk, aan het slot der zitting, herinnert de minister van Binnenlandsche Zaken, dat de heer Groen gisteren gezegd heeft, dat de Regering in de wet een stelsel heeft geformuleerd. Dit is zeer juist. Dat is ook zoo. Dat stelsel moet door de Kamer goed- of afgekeurd worden. Het bestaat hierin: overlating van de armenzorg aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, verbonden aan den regel van het burgerlijke armbestuur, en voorts overgang tot een beteren toestand. Z. Exc. verdedigt nader de voordragt tegen de beschuldigingen, die daartegen zijn ingebragt, zoo als betrekkelijk de organizatie der Staatsarmenzorg, de *charité légale*, de aanranding van de onafhankelijkheid der diakoniën, enz. Z. Exc. meent, dat men den tegenwoordigen toestand niet uit het oog moet verliezen. Een derde van alle instellingen van weldadigheid zijn thans van burgerlijken aard. Hoe kan men dat alles op verzoek opheffen? Wat moet er gedaan worden? De Regering meent, dat zij aan betere regels voor het vervolg moeten onderworpen worden. Hij doorloopt de bepalingen der wet, om aan te toonen, dat er nergens een spoor van *charité légale* bestaat. Het valt niet te betwijfelen, aldus de minister, dat de kerkelijke instellingen, volgens dit ontwerp, die vrijheid hebben, welke haar, met het oog op de belangen van den Staat, slechts kunnen worden gegeven. En zoo men nu verder ging, dan zouden die instellingen buiten, ja boven den Staat worden geplaatst.

Daarna worden de algemeene beraadslagingen gesloten. Tot de behandeling der artikelen zal Maandag worden overgegaan, des namiddags ten 1 ure.

Het *Kerkelijk Weekblad* schrijft het volgende:

»De Iersche bladen deelen eene zoogenaamde Roomsch-Catholieke verklaring [onlangs in den *Tijd* opgenomen] mede, dat is een protest tegen het door het Lagerhuis ingestelde committé tot onderzoek van het kloosterwezen. Het stuk is zeer gematigd gesteld en door 23 leden van de Roomsch-Catholieke hiërarchie onderteekend. *Drie prelaten, waaronder de Aartsbisschop van Tuam, hebben hunne onderteekening geweigerd.*"

't Kan mogelijk het *Kerkelijk Weekblad* aangenaam zijn te vernemen, waarom Mgr. de Aartsbisschop van Tuam aan de demonstratie van het episkopaat van Ierland geen deel heeft genomen.

Om aan niemand aanstoot te geven, hadden de hoogw. Aartsbischoppen en Bisschoppen van Ierland de verklaring niet onderteekend met de titels hunner bisschoppelijke waardigheid, maar met hunne familie-namen. Deze wijze van onderteekening was niet geheel overeenkomstig met de inzigten van Mgr. den Aartsbisschop van Tuam, die het protest niet wenschte te onderteekenen dan met zijnen aartsbisschoppelijken titel. Vandaar dat zijne naamteekening en die van drie zijner suffragaan-Bisschoppen aan de verklaring ontbreekt.

Het *Kerkelijk Weekblad* zal gereedelijk inzien, dat het motief, waarom Mgr. van Tuam zich niet in deze bij zijne hoogw. ambtgenooten aangesloten heeft, hem juist nog geene aanspraak geeft op der Protestanten sympathie.

Het *voorstel van den heer Groen van Prinsterer, ter wijziging van de bestaande verordeningen op de autorisatie voor Bijzondere Scholen*, luidt als volgt:

WIJ WILLEM III, enz.

»Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, in afwachting van de regeling van het onderwijs, volgens art. 194 der Grondwet, de behoorlijke toepassing der bestaande verordeningen op de autorisatie voor bijzondere scholen voorziening vordert;

»Gelet op de wet van 3 April 1806, op art. 1 van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1830; en op art. 6 van het Koninklijk besluit van 2 Januarij 1842,

»Zoo is het, enz.

»Art. 1. Omtrent de aanvrage tot oprigting eener lagere school wordt, hetzij door een gemeentebestuur, hetzij door de Gedeputeerde Staten, uiterlijk binnen zes weken uitspraak gedaan.

»Art. 2. Bij afwijzing door Gedeputeerde Staten kan Onze beslissing worden gevraagd."

Aan dit voorstel is toegevoegd eene Memorie van Toelichting, welke wij morgen zullen mededeelen.

Wij zullen binnen kort aan onze lezers het gerezumeerde verslag mededeelen over het armbestuur in 1852. Het *Handelsblad* heeft zich reeds van die taak gekweten en besluit zijn artikel met de volgende opmerkenswaardige regelen:

»Van belang is het op te merken omtrent die bronnen van inkomsten der instellingen van liefdadigheid, waarop

men teregt of ten onregte meent dat de wetgeving op het armbestuur het meest van invloed kan zijn, dat in 1852 de subsidien uit openbare kassen (dus uit opbrengst van belastingen) hebben bedragen 20,5; de opbrengsten van arbeid van behoeftigen 19,75; en de collecten, giften, bijdragen, inschrijvingen van de particuliere en kerkelijke liefdadigheid 14,25 ten honderd van de geheele ontvangsten."

Wanneer men in overweging neemt, dat door bijna 1/7 der instellingen van liefdadigheid geen verslag is ingezonden en dat het bij uitsluiting besturen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheidsinstellingen geweest zijn, die geweigerd hebben aan de Regering blootlegging van zaken te geven, dan zal men daaruit kunnen besluiten, dat met der daad de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid meer dan het zoo straks genoemde cijfer ten bate van hulpbehoevenden heeft bijgedragen. Het blijft desniettemin opmerkelijk, in welke hooge mate ook van elders in de behoefte der armen wordt voorzien en men moet dan ook wel van alle praktiesch inzigt ontbloot zijn, om, bij den hier te lande aanwezigen staat van het armwezen, de wenschelijkheid van de opheffing en de eindelijke vernietiging der burgerlijke armbesturen ter sprake te durven brengen. Waarom, overigens, ook hun bestaan niet gewaarborgd, even goed als de vrijheid en de onafhankelijkheid der kerkelijke en bijzondere liefdadigheidsinstellingen?

Bij het *Vreêverbond* van de *Fakkel* zitten de »vrienden" niet stil. Zij hebben in de wereld gezonden een manifest, dat als *pendant* van het *Vreêverbond* dienen kan. Het heet uit te gaan van eene Utrechtsche kiesvereeniging, onder den luid klinkenden naam van: *Bijbel, Vaderland en Oranje*, hetgeen, vergeleken bij den inhoud van het manifest, een effekt maakt niet ongelijk aan het trompet- en trommelgeraas vóór eene kermistent. Ziehier dat stuk in zijn geheel:

»Utrecht, den... Mei 1854.

»*M.*

»Meer dan ooit wordt het, bij de heimelijke woelingen *dier partijen*, welke het ook hier te lande op *de ondermijning* en uitdelging van het Protestantisme en van het *positief* christelijk beginsel toeleggen, en bij de onvermoeide pogingen van *het liberalisme* om het verloren staatsgezag te herwinnen, van het hoogste belang, dat de rigting, welke onze vereeniging hier ter stede vertegenwoordigt, zich krachtig ontwikkele, en *in vereeniging met gelijkgezinde* kiesvereenigingen in ons land, ons dierbaar vaderland trachte te behoeden tegen den overmoed dier partijen, welker heillooze beginselen, zoo zij de overhand bekwamen, Nederland storten zouden in een poel van onberekenbare jammer en ellende.

»Wij gaan zeer donkere tijden te gemoet! De strijd tusschen licht en duisternis, tusschen CHRISTUS en BELIAL, tusschen erkenning van *de souvereiniteit van God* en *de souvereiniteit van den mensch* of *van het volk*, openbaart zich hoe langs hoe meer, en reeds duiden alle staatkundige woelingen en geschillen in en buiten 's lands ons aan, en is het aan deze teekenen des tijds voor den Christen daarbij niet meer twijfelachtig, dat de hevige strijd, dien wij te gemoet gaan, *zich op godsdienstig terrein uitsluitend* bewegen zal.

»In dien strijd zal zeker niemand langer een onverschillig aanschouwer kunnen blijven, te meer niet al *diegenen, welke zich* uit christelijke beginselen en uit christelijke overtuiging *geroepen achten*, om, waar zulks gevorderd wordt, getuigenis, èn in woord èn in daad, te geven *van de waarheid, — van zijne belijdenis*, EN VAN DE ONHERROEPELIJKE DOOR HEM GEDANE KEUZE!...

»*Onze rigting welke in weerwil van zooveel* smaad, verguizing, tegenstand en geheime *vervolging*, steeds in kracht en bloei hier te lande heeft toegenomen, en steeds nieuwe volgers onder hare banieren telt — *is toch de ware*; want zij steunt (èn) op de waarheid, *èn* op de grondbeginselen van het Christendom en der Hervorming. Immers tegen *den* kreet van volks-souvereiniteit en vergoding van den mensch verkondigt zij luide *dien* van de souvereiniteit van God, (èn) van erkenning van zijnen geopenbaarden wil *èn* van het hoog gezag van zijn heilig en onfeilbaar woord. Tegenover het beginsel van het almogen van den Staat, zoo heilloos in zijne gevolgen, stelt zij de ordening *Gods*, van Zijn gebod en wil, *eene hoogere wet voor regt en waarheid*, en in de Kerk erkent zij geen *ander gezag dan dat van haar wettig Hoofd en Heer*, JEZUS CHRISTUS. Zij wil *geene verwerping* van de souvereiniteit van het geliefd stamhuis van Oranje, door God aan Nederland geschonken, als bolwerk tegen binnen- en buitenlandsche overheersching en als waarborg der handhaving van Nederlandsche vrijheid en Nederlandsche regten; als bolwerk vooral tegen den overmoed van het ons *heden* vooral dreigend *ultramontanisme*.

»Wij hebben gemeend deze beginselen, nedergelegd in het door ons vastgesteld programma, u te mogen herinneren; u vooral te wijzen *op de kommervolle toekomst* ook van ons vaderland, u het hoog gewigt te doen inzien van alle krachtsinspanning, om deze beginselen, tot waarachtig heil van ons land, gewest en stad, *niet alleen met daad en woord*, zooveel mogelijk, te verkondigen; *maar ons*, om zooveel in ons is, *door trouwe nakoming onzer burgerpligten bij de verkiezingen* in daadwerkelijke uitoefening te brengen en voort te planten.

»In dit vertrouwen gevoelde het bestuur dan ook vrijmoedigheid, om *alle* leden der vereeniging ernstig en dringend te verzoeken, aan *elke* oproeping, zooveel mogelijk, te voldoen, en door deze medewerking al die pogingen te ondersteunen, welke, *onder eerbiedig opzien tot den Heer*, het bestuur dan ook onafgebroken zal blijven in het werk stellen, *om de vereeniging Bijbel, Vaderland en Oranje in bloei en kracht te doen toenemen.*

»Namens het bestuur,

»A. M. C. VAN ASCH VAN WYCK,

»*Secretaris.*"

Het stuk is voornamelijk gerigt tegen de *Fakkel* en trawanten. De Katholieken worden er bij gesleept, om voor zoo veel 't noodig is, ze te gebruiken tot wrijfpaal, juist gelijk in het *Vreêverbond.*

Men ziet hoe van lieverlede de *Aprilbeweging* zich openbaart als eene koalitie van heterogene dweepers, die de protestantsche, op geen argwaan bedachte, bevolking heeft opgejaagd tegen de Katholieken, in de hoop dat ieder der zamenzweerende partijen daarbij voordeel zou behalen voor zijne bijzondere koterie. De *politieken* hebben zich onmiddellijk bij den buit geschaard, laten de *kerkelijken* twisten over de verdeeling, en doen zich inmiddels te goed. Hoe dat eindigen, en waarop dat uitloopen moet!

Men leest in den *Ami de la Religion:*

Hoe het ook beweerd moge worden door den heer Rigault, »het is echter niet waar" dat de tegenwoordige voltairianen, zelfs zij die het allermeest de twijfelarij aankleven, volkomen overtuigd zijn van het bestaan van God, van Zijne Voorzienigheid, van de verpligting der zedewet, van de spiritualiteit en de onsterfelijkheid der ziel, van de straffen en de beloooningen in een ander leven.

De volgende bijdrage, is er een uit duizenden om te bewijzen. dat zoo de konferencies van Lacordaire niets anders ten doel hadden dan bestrijding der atheisten, gelijk de redakteur van het *Journal des Débats* verzekert, hij dan toch tegen geen ingebeelde ziekte zou zijn te velde getrokken.

Voor eenige weken had het toeval Lacordaire aan tafel geplaatst naast een atheist; een dier slechte voltairianen van welke er, naar de verzekering van den heer Rigault, thans weinig meer zijn. De ongeloovige was alleen aan het woord en sprak in het lange en breede tegen het bestaan van God; doch toen niet een der gasten zich verwaardigde hem te antwoorden, werd zijn philosophische hoogmoed geprikkeld, en zich eensklaps tot den beroemden Dominikaan wendende zeide hij: het komt u toe, mijnheer, om ons eenige inlichtingen omtrent deze gewigtige quæstie te geven..... Zeg, is het niet ongerijmd om iets te gelooven 't geen onze rede niet kan begrijpen?

— Volstrekt niet — antwoordde Lacordaire — ik ben juist van een tegenovergesteld gevoelen. — En om de philosophische opgeblazenheid van den ongeloovigen spreker naar verdienste te kastijden en te vernederen vervolgde hij: — Begrijpt gij hoe het komt dat het vuur de boter doet smelten, terwijl het de eijeren hard maakt? een en dezelfde oorzaak brengt nogthans die twee verschillende uitwerkselen voort. — Neen, zeide de atheist — ik begrijp het niet, maar wat besluit ge hier uit? — Dat zulks u niet belet — hernam Lacordaire — om aan ommeletten te gelooven.

De atheist wist geen woord meer uit te brengen, en alle gasten schaterden het uit van 't lagchen, terwijl men zich algemeen met hem vermaakte. De kwinkslag had hem goed geraakt en maakte beter uitwerking op hem dan eene geheele konferentie zou gedaan hebben.

In Amerika hebben de Bijbelgenootschappen de bijzondere taktiek, om door hunne kolporteurs de kleine Fransche romans, die al spelende de beginselen van godsdienst en zedelijkheid ondermijnen, te laten verspreiden, ten einde de bevolking den overgang tot de een of andere protestantsche sekte gemakkelijk te maken, door eerst haar hart te bederven. Ook oorspronkelijke verdichte verhaaltjes worden er van tijd tot tijd opgesteld en rondgevent, waarvan de strekking niet minder hoogst onzedelijk is, en welke uit dien hoofde, als het beste middel tot proselytismus worden aangemerkt.

Zoo is er op dit oogenblik een soort van roman in omloop getiteld: *Hot Corn* (letterlijk overgezet heete Mais), en die even veel gerucht en opgang maakt als de bekende *Negerhut. Hot Corn* is het straatgeschreeuw waarmede de uitventers van gekookt Turksch koren, de matrozen haar waar aanprijzen, en onder dien titel heeft men de historie van een dier vagebonden opgedischt, welke men te New-York in zoo grooten getale aantreft. Men zou het boek een volledig tafereel der mysterien van New-York kunnen noemen, en de auteur er van heeft zijn best gedaan om ze alle in het helderst licht te stellen. Er is niets gespaard om de afschuwelijkste onzedelijkheid zoo levendig mogelijk en met de natuurlijkste kleuren voor te stellen. De heer Solon Robinson, die dit werk heeft zamengesteld, is een der redakteurs van het socialistische dagblad de *Tribune*, en zijn doel is om aan te toonen, hoe ontaard de zeden zijn in de tegenwoordige maatschappij.

De protestantsche sekten hebben zich terstond van dit boek meester gemaakt. Onderscheidene predikanten hebben van den predikstoel de lezing er van aanbevolen, en de huisvaders bezworen om het nevens den Bijbel hunnen kinderen in handen te geven. Een baptisten-zendelings-genootschap heeft zelfs eene *volks uitgave* van de *Hot Corn* het licht doen zien, welke zij aan haar gesticht ten voordeele van het genootschap voor een prijsje verkoopt. Dat genootschap heeft tot stelregel aangenomen het bekende gedeelte van Rousseau, namenlijk dat er geen krachtiger middel is om de jeugd op te wekken tot deugdbetrachting, dan de naakte schildering der bedorven hartstogten.

Er zijn echter sekten, en daaronder voornamelijk die der episkopalen, welke zich uitdrukkelijk verklaard hebben tegen de lezing en verspreiding van dit socialistische produkt. Doch het gevolg hiervan is geweest dat men in de kerken, de dagbladen en de salons partijen heeft zien vormen voor en tegen de *Hot Corn*, en het werk is daardoor meer en meer in omloop geraakt. Aan het hoofd der vrome verdedigers van het modelboek der zedeloosheid staat de eerwaarde heer Becher Stowe, de echtgenoot van Mejufvrouw Becher Stowe, de vergode schrijfster van de vergode *Negerhut.*

Men ziet uit het medegedeelde dat de agenten der Nederlandsche bijbelgenootschappen, nog wel het een en ander kunnen leeren van hunne Amerikaansche broederen in den geloove, omtrent kolportagie. Het verwondert ons echter dat de Fakkelmannen, die zich in het verspreiden van zedelijke lektuur, een bijzondere soort van verdiensten hebben verworven, er nog niet op gevallen zijn om aan den vertaler van *Maria Monk* ook *Het Corn* aan te bieden, als een boek dat zeker eene waardige plaats zou beslaan in de *Fakkel*bibliotheek, en goed te stade komen ter verduidelijking van den zin en de strekking van boeken als de *Strijd der beginselen*, licht en duisternis en dergelijke.

De te Berlijn verschijnende *Kirchen-Zeitung* behelst in haar Nommer van 15 April eenige zeer bemerkenswaardige vragen en antwoorden, die in de Russische kathechismus voorkomen:

»Vr. Waarin bestaat de vereering van Z. M. den Keizer, en hoe moet ze betoond worden?

»Antw. Door de diepste onderwerping in woorden, gebaren, gedrag, gedachten en handelingen.

»Vr. Welke soort van gehoorzaamheid zijn wij hem schuldig?

»Antw. Eene geheel lijdelijke en onbegrensde gehoorzaamheid, in elk opzigt.

»Vr. Waarin bestaat de trouw jegens den Keizer?

»Antw. In het uitvoeren zijner bevelen, zonder eenig onderzoek.

»Vr. Door welk voorbeeld wordt deze leer bevestigd?

»Antw. Door het voorbeeld van Jezus Christus-zelf, die in onderdanigheid en liefde jegens den Keizer van Rome stierf, en zich gehoorzaam onderwierp aan het oordeel, dat hem ter dood veroordeelde."

Dit zij genoeg. Deze weinige vragen en antwoorden duiden volkomen de gezindheid van Keizer Nikolaas en het systeem zijner regering aan, maar tevens het gevaarlijke zijner gesteldheid. Eischt de Keizer eene onbegrensde gehoorzaamheid zonder eenig voorbehoud, dan stelt hij zich aan God gelijk, hij maakt de gemoederen slaafsch, de menschen tot blinde werktuigen van zijnen wil, zich-zelven tot een dwingeland. Heeft hij elk onderzoek verboden, dan vervalt de spreuk: »Geef den Keizer wat des Keizers is en God wat Gode is. Czaar en God beteekent aldan hetzelfde, en daarom spreekt de generaal Gortschakoff, in zijne proklamatie, slechts van den heiligen Czaar. Het onderzoek wat den Keizer en wat Gode toekomt is in Rusland verboden; ook daarom is de voortduring van het Russiesch systeem niet mogelijk; het weerspreekt regtstreeks de goddelijke bevelen en vernietigt ze. In den ganschen kathechismus is bovendien overal »God" en »Keizer" met kapitale, de naam »Jezus Christus" met gewone letters gedrukt.

De *N. Rott. Cour*, meldt het volgende:

»Gelijk men weet, hebben eenige handelaren zich tot onzen minister van Buitenl. Zaken gewend, ten einde langs diplomatieken weg van Engeland en Frankrijk vrijdom te verkrijgen, ten gunste van onzijdige schepen, die bevracht zijn om in Russische havens van de Oost- en Witte Zeeën de koopwaren te laden, welke aldaar gekocht zijn vóór de oorlogsverklaring aan Rusland. Naar wij thans vernemen, moet de Fransche consul alhier van zijne regering het berigt ontvangen hebben, dat Engeland en Frankrijk besloten hebben aan een dergelijk verzoek in geen geval te voldoen. Behalve dat daardoor de blokkade van Russische havens geforceerd en de operatien ter zee belemmerd zouden worden, moet door beide regeringen

in aanmerking zijn genomen: dat, zoolang de Russische havens niet geblokkeerd zijn, een onzijdig schip daar zijne lading kan innemen, met bestemming naar elders: dat wanneer de blokkade voor eene Russische haven gelegd werd tijdens zulk een schip aan het laden, of beladen was, het dan nog zou kunnen vertrekken, door gebruik te maken van den termijn, die in dergelijke omstandigheden gesteld wordt; dat wel is waar, de vaart in de golven van Finland en Bothnie weldra door de krijgsoperatien gestremd zal zijn, doch dat het geheel anders met de Witte-zee gesteld is; dat Frankrijk en Engeland de havens aldaar voor als nog wel niet zullen blokkeren en dus de onzijdige vlag daar weinig kans heeft van bemoeijelijkt te zullen worden."

Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Woerden, H. van Wijk, en den heer H. J. Königswarter erkend als konsul van Belgie te Amsterdam.

Bij den Minister van Finantien is door tusschenkomst van den heer arrondissements-directeur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, te Zwolle, van een onbekende, ontvangen eene som van *f* 13,36, tot vergoeding voor wettig verschuldigde, doch aan 's Rijks schatkist onttrokken geworden gelden.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Varel, heeft de Oldenburgsche regering, bij eene publicatie van 20 April jl., de artt. 11; 12 en 15 der verordening van 11 Augustus 1803 in herinnering gebragt, waarbij, onder bedreiging van straf, verboden is:

1°. de aanvoer van krijgs-contrabande aan eene der oorlogvoerende partijen, waaronder wapenen en geschut van allen aard, ammuntie en alle tot het voeren van oorlog onmiddellijk dienende voorwerpen;

2°. de deelneming, van welken aard ook, aan de uitrusting en bemanning van een kaperschip;

3°. de verbreking van eene haven-blokkade.

Tevens worden alle ambtenaren in de Oldenburgsche havens vermaand, wanneer zich aldaar een gewapend kaperschip mogt vertoonen, hetzij om prijzen in veiligheid te brengen, of om bescherming te zoeken, of om zich te provianderen of te herstellen, of onder eenig ander voorwendsel, het daarzijn van zulk een schip niet te dulden, maar hetzelve veeleer af te wijzen en er terstond aan de bevoegde magt kennis van te geven.

Blijkens eene bij de Nederlandsche Regering ontvangen mededeeling, zijn door den Deenschen minister van finantien de volgende bepalingen gemaakt die gedurende den oorlog tusschen Frankrijk en Engeland ter eener en Rusland ter andere zijde, zullen gevolgd worden voor de behandeling in den Sond en de Belten van de schepen beladen met alle soort van ammunitie, wapenen en andere voorwerpeu van millitaire wapening, uitrusting en proviandering, toebehoorende aan de oorlogvoerende mogendheden:

1°. de oorlogschepen zijn vrij van alle soort van regten alsmede van den tol voor de ammunitie, wapenen, voorwerpen van wapening, uitrusting en proviandering van alle soort, die zij aan boord hebben;

2°. de transportschepen, door oorlogsschepen geconvoyeerd, onder dezelfde vlag, genieten dezelfde vrijstelling;

3°. daarentegen zijn de koopvaardijschepen, voor het vervoer der gezegde artikelen bevracht, van de betaling van regten niet vrij, tenzij hun op aanvraag hunner regering en op bevel des Konings, eene speciale vrijstelling gegeven zij, welke echter voor dergelijke schepen slechts den tol betreft, terwijl de baken- en expeditie-regten steeds ten hunnen laste blijven.

Men leest in de Tweede Editie van het Handelsblad:

WEENEN, 14 Mei. De Prinsen Paskewitsch en Gortschakoff zijn voor Silistria aangekomen en hebben met 80 stukken van zwaar kaliber het bombardement doen hervatten. Den 11den dezer hadden de laatste Russische troepen Klein Wallachije ontruimd.

De Fransche dagbladen bevatten het berigt, dat onze landgenoot, de Heer J. W. Huyssen van Kattendijcke, minister van staat, oud-minister van Buitenl. zaken. enz., ridder van onderscheidene orden, te Parijs is overleden in den ouderdom van 71 jaren.

LUXEMBURG, 8 Mei. Leest men in vele bladen dat de Hoogw. bisschop Laurent spoedig in zijn diocees zal terugkeeren, dat er een konkordaat zoo goed als gesloten is en dergelijke meer, dan moet daaraan niet veel gewigt gehecht worden. Ik heb veel reden om te vermoeden dat die geruchten, door de vijanden der Kerk verspreid worden. 't Is waar er zijn onderhandelingen met Rome aangeknoopt, doch omtrent den uitslag er van hoort men niets. Wij hebben sedert zes jaren te Luxemburg zooveel beleefd, dat ik aan den goeden wil om der Kerk regt te verschaffen, niet eerder geloof, dan wanneer ik er bewijzen van zie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Mei. De *Moniteur* behelst een nota waarin de weldaden hernieuwd worden door Frankrijk aan Griekenland bewezen. De onafhankelijkheid van Griekenland met behulp van Frankrijk bewerkt zijnde, heeft laatstgenoemde staat niet opgehouden aan den eersten alle welwillendheid te bewijzen, en zich allerlei opofferingen te getroosten.

Na deze feiten in het geheugen te hebben geroepen, wordt de ondankbaarheid van het Grieksche gouvernement aangewezen, door zich het werktuig te maken van eene mogendheid met welke Frankrijk in oorlog is.

De *Moniteur* voegt er bij dat de Grieksche natie de buitensporigheden die er gepleegd worden, luid afkeurt. De verandwoordelijkheid behoort geheel aan het gouvernement dat zich slecht beraden heeft om door zijn ondankbaarheid en verblinding den eenigsten steun dien het had van zich af keerig te maken.

— Uit een verslag medegedeeld door de *Moniteur* aangaande den overtogt van den Donau door de Russen, blijkt thans dat de Turken bij die gelegenheid wel degelijk weerstad hebben geboden, en dat de inneming van Toltscha niet zonder slag of stoot is gegaan, zoo als vorst Gortschakoff heeft opgegeven. De Russen hebben bij die gelegenheid 4000 man, waaronder 70 officieren verloren. De Turken hebben een heldhaftigen weerstand geboden en een ganschen dag geworsteld met een overmagt van vijf tegen een.

— Het *Journal de Frankfort* behelst een correspondentie uit Berlijn, ten doel hebbende de weerlegging der uitvallen in de bladen der westersche mogendheden tegen Pruissen gerigt. Het doel dier artikelen, zegt de korrespondent van Berlijn, is om Pruissen over te halen onmiddellijk deel te nemen aan den oorlog, doch de belangen van Pruissen vorderen gebiedend zich als nog onzijdig te houden. Voorts wordt er alles in het werk gesteld om de weifelende en opregte staatkunde van Pruissen te vergoelijken.

— Eenige bladen verklaren thens dat de aftreding van den generaal Bonin geheel aan persoonlijke oorzaken is toe te schrijven.

— In berigten uit Athene, wordt bevestigd, dat de eerste poging van de Grieksche regering om Epirus in opstand te brengen, mislukt is; de hoofden van den opstand zijn geslagen, doch dit heeft de Grieksche regering niet ontmoedigd en men zegt, dat een nieuw plan zal worden beproefd.

Dit plan moet daarin bestaan, dat op de grenzen hoofd-officieren zullen gestationeerd worden, die in de eerste plaats de insurgenten, die over de grenzen zouden willen terugtrekken, terug moeten wijzen, ten einde zich van hen te bedienen als eene borstwering tegen de Turksche strijdkrachten; en in de tweede plaats, belast zullen zijn met de insurrektie te reorganizeeren, door de eene of andere hierarchie tusschen de verschillende hoofden tot stand te brengen, en door des noods de insurgenten met geregelde troepen bij te staan, en ten derde zullen zij vastberaden in Turkije moeten dringen, om van de eventualiteiten gebruik te maken.

De chefs met de uitvoering van dat plan belast, zijn de generaal Spiro Milio, de opperstalmeester der Kroon en de generaal Vlacopoulos. De eerste begeeft zich naar Cravassera, de tweede naar Lamia en de derde naar Carpenitza. De twee eersten hebben 130,000 drachmen ontvangen, terwijl de derde slechts 40,000 gekregen heeft. Aan elk hunner is toegevoegd een senator als verantwoordelijk raadgever, terwijl zij tevens vergezeld worden van een talrijken staf. Spiro Milio heeft tot raadgevers de senator Mavromati en de heer Roselli oud-konsul in Albanie, die onlangs uit Janina is gezet.

De drie generaals hebben onbeperkte volmagt gekregen, terwijl al de hulpbronnen der regering tot hunne beschikking zijn gesteld. Het garnizoen van Athene is dag en nacht bezig met het maken van patronen als anderzins; in de omstreken van die stad is een korps vrijwilligers opgerigt. De monniken van het klooster Daphne hebben zelf wapenen aan hen uitgedeeld. Een groot aantal van gedeputeerden wordt naar de grenz n gezonden, om de generalen te helpen, die onvermogend zijn, om het overtrekken der Grieksche grenzen door de insurgenten te beletten; elk vlugteling die te Athene terugkeert, wordt in hechtenis genomen en gedwongen op nieuw in dienst te treden; er werden in allerijl granen naar Chalcis gevoerd, om van daar naar de grenzen te worden getransporteerd, waar een aantal insurgenten van honger zijn omgekomen; in een woord, men spant alle pogingen in, om de vrijwilligers, die in Epirus zoo ongelukkig zijn geweest, te dwingen de worsteling te hernieuwen en het gouvernement, dat van den aanvang af hun deelgenoot was, reikt hen thans officieel de hand.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Mei. De Oostenrijksche legerkorpsen in Italie en Gallicie zullen op den voet van oorlog worden gebragt.

Er is niets nieuws van het oorlogstooneel.

Vorst Patskiewitsch is in Kalarasch.

— Men verneemt dat Oostenrijk eene nota bij de Russische regering heeft ingediend, waarbij de laatste uitgenoodigd wordt om de Vorstendommen te ontruimen, onder de verklaring, zoo met zegt, dat anders hieruit een *casus belli* zou kunnen ontstaan.

— Van den Rijn wordt aan den *Weener Lloyd* dd. 3 Mei geschreven: Wij kunnen ons niet herinneren ooit zulk een snellen omkeer der algemeene denkwijze beleefd te hebben, dan in den jongsten tijd in westelijk Duitschland ten aanzien van Oostenrijk plaats heeft. Van den grootsten afkeer, waarmede vroeger de onvermijdelijke diktatoriale maatregelen beschouwd werden is men overgegaan tot de vereering der Staatsmannen die Oostenrijk besturen en tot dankbaarheid en opregte sympathie voor de vastberadenheid, waarmede het huis van Habsburg weder de leiding van Duitschland op zich heeft genomen en met eenen, een oud heldengeslacht waardigen moed, zich gereed maakt om de belangen des volks, zoo lang buitens's lands veracht, tegen een overheerschende magt, des noods met de wapens te verdedigen. De belangrijke hervormingen, welke de tegenwoordige Staatsmannen van Oostenrijk binnenslands doorzetteden, terwijl zij den last, dien de omwenteling hen had opgelegd van zijne gebreken bevrijdden en moedig, maar praktiesch en onvermoeid uitvoerden — de groote verbeteringen waardoor Oostenrijk zijn gansch organismus veredelde en het in verhouding tot de overige Europeesche staten vooruit deed schrijden, een en ander heeft zelfs aan de meening der radikaalste vijanden van Oostenrijk eene andere rigting gegeven. Men erkent bovenal dat niets ten halve geschiedt en men achting voor Oostenrijks geestkracht moet hebben, als het zijne vijanden treft en voor het gemis van kleingeestigheid, waardoor zijne maatregelen van verzoening uitmunten. Eindelijk heeft de vastberadene houding van het Weener kabinet (in de Oostersche quæstie) die verandering van meening voltooide?

BERLIJN, 11 Mei. Aan de *Pr. Postz.* wordt geschreven: Er worden grootsche plannen voorbereid. Of de redenen er van moeten gezocht worden in de groote toebereidselen van den Keizer der Franschen, of in het meer en meer hier veldwinnend denkbeeld dat de tijd en de mogelijkheid van vrede voorbij zijn, laten wij onbeslist. Op dit oogenblik toont zich een zekere vastheid in het gebied van onze buitenlandsche politiek, en, zijn wij nog zoo verre niet gekomen dat een manifest van Zijne Majesteit den Koning aan zijn volk verschijnen zal, gelijk trouwens verspreid wordt, men vermoedt nogtans dat spoedig een hoog personaadje als buitengewoon gezant naar Weenen zal gezonden worden om aldaar definitief overeen te komen omtrent de gemeenschappelijke zienswijze, van het konflikt der westersche mogendheden met Rusland.

— De *Preuss Corr.* zegt gemagtigd te zijn, om de geruchten betreffende ministerieele veranderingen te logenstraffen, en vooral wat betreft de aftreding van den heer von Manteuffel en de vorming van een nieuw kabinet onder het presidium van den graaf Dohna.

STADSNIEUWS.

In de 223ste Staats-Loterij zijn in de 3e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 1613 *f* 2500, N°. 17818, 10034 en 14074 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Mei.

ONDERTROUWD (11 Mei): H. Bruins Lich met J. M. de Boer - W. A. Zelle met C. S. M. Schöne.

GETROUWD (11 Mei): D. Mersie Bruijn met A. M. Roff. - D. J. Thijssen, van Arnhem met W. L. Maaning. - W. Smit met E. Schnitzer. - P. Ides met C. R. Sluijter. - J. N. W. C. Sieburgh met S. M. van Etten. - A. Bartelsman, wed. met M. Gellij - W. Suur met E. van Kruissen.

BEVALLEN (10 Mei): H. J. von der Heyde, geb. Lehmus, D. (11 Mei) J. Bleckmann, geb. Lingeman, D. - W. C. P. van Nie, geb. Vrijbergen, D. J. de Lima, geb. Lehren, D.

OVERLEDEN (10 Mei): J. M. van Goor, geb. Landmeter, 30 jaren.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe stil en alleen verkocht: 132 ℔ o. Pommersche *f* 465.

Odessa Rogge bij partij *f* 10 hooger dan Zaturdag; andere soorten iets lager: 120, 121 ℔ n. Pruissische *f* 308, 312; 121 ℔ n. Odessa *f* 314; 117 ℔ n. Archangel *f* 304; 115 ℔ o. Gedroogde *f* 297; 117 ℔ dito *f* 300.

Garst in een doen: 104 ℔ Vriess. Winter *f* 205.

Haver prijshoudend: 90 ℔ dikke *f* 190.

Boekweit onveranderd; 123 ℔ Holsteins. *f* 272; 114 ℔ Sleeswijks. *f* 230.

Op 9 vaten Olie in Sept. 66½; Oct. 67 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 37½: 1°. Sept. *f* 37½; Oct. *f* 38; Nov. *f* 38½; Dec *f* 38¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37½; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec *f* 38. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41½. Vliegend *f* 40½.

LONDEN, 12 Mei. SUIKER. Voor *Ruwe* vreemde soorten blijft de markt zeer kalm zonder prijsverandering. *Geraffineerd.* In Crushed met weinig zaken en genegen verkoopers.

KOFFIJ De verlaagde prijs van 44 a 44 s. 6 d. voor goed ordinair Native heeft eenige meerdere vraag te weeg gebragt.

RIJST blijft zeer stil en lager aangeboden. — PEPER zeer flaauw,

TALK blijft dalende. Petersburger 61 s. 6 d. voor dadelijk.

GEDROOGDE FRUITEN. Zoowel *Krenten* als *Rozijnen* met meerdere vraag tot verhoogde prijzen.

GRAANMARKT. *Tarwe* vast met meer kooplust. — *Garst* flaauw.

VEEMARKT. Voor *Runderen*, *Schapen* en *Lammeren* was eene goede vraag tot de prijzen van de voorgaande week. — *Kalveren* traag afgaande.

BOTER. Tot verlaagde prijzen met goede vraag; fijne Vriesche 100 a 102 s., mindere 86 a 92 s., Zwolsche 94 a 96 s.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 MEI 4 u. gebl.	15 MEI 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	57	$57\frac{5}{8}$	à	$57\frac{7}{8}$	$57\frac{5}{8}$
Dito Dito	3 ″	$67\frac{13}{16}$	$68\frac{5}{8}$	″	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{5}{8}$
Dito Dito	4 ″	85	$85\frac{1}{2}$	″	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{1}{2}$
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ ″			″		
Handel-Maatschappij . .	$4\frac{1}{2}$ ″		$115\frac{1}{2}$	″	$116\frac{1}{2}$	
Haarlemmermeer . . .	5 ″			″		
O. I. Leening 1844 . .	4 ″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg .	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito Hollandsche dito .	. .			″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
België, Certifikaten . .	$2\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito	$4\frac{1}{4}$ ″			″		
Dito *Rothschild* . . .	$2\frac{1}{2}$ ″	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{2}$	″	47	
Frankrijk; Certifikaten .	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en C^o.* .	5 ″	$97\frac{5}{8}$	98	″	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{1}{2}$
Dito A^o. 1828—1829 .	5 ″	97	97	″	$97\frac{1}{4}$	
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten . .	6 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Negot. 1831 en 1833 .	5 ″			″		
Negot. 1840	4 ″	74	$74\frac{1}{4}$	″		
Dito *Stieglitz* . . .	4 ″	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{3}{4}$	″	73	
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche . .	$4\frac{1}{2}$ ″	$79\frac{1}{2}$	$79\frac{1}{2}$	″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1 ″	$17\frac{15}{16}$	$18\frac{1}{4}$	″	$18\frac{7}{16}$	$18\frac{1}{4}$
Nieuwe	3 ″			″		
Binnenlandsche . . .	3 ″	$32\frac{9}{16}$	$33\frac{15}{16}$	″	$33\frac{15}{16}$	$33\frac{7}{8}$
Cert. Coup. Sp. Com. .	.	$3\frac{3}{4}$	$3\frac{15}{16}$	″		
Amortisable Schuld .	.			″		
Portugal, te Londen .	3 ″	33	33	″	$33\frac{1}{8}$	
Dito Uitgestelde . . .	.			″		
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Metalliek 1816—1852	5 ″	$59\frac{3}{4}$	$59\frac{3}{4}$	″	$60\frac{1}{4}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ ″	$30\frac{5}{8}$	$30\frac{5}{8}$	″	$30\frac{5}{8}$	
Dito 1851 en 1852 .	$2\frac{1}{2}$ ″	$30\frac{5}{8}$	$30\frac{5}{8}$	″	$30\frac{5}{8}$	
Dito 1849	5 ″	75	$74\frac{1}{2}$	″	$75\frac{1}{8}$	75
Dito Letter B . . .	5 ″	75	$74\frac{1}{2}$	″	$75\frac{1}{8}$	75
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839 .				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën . .	4 ″	63	$63\frac{1}{8}$	″	$63\frac{3}{8}$	
Aandeelen 1835 . .		134	134	″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen . .	5 ″			″		
Denemarken, dito . . .	5 ″			″		
Peru, dito . . .	$4\frac{1}{2}$ ″		$57\frac{1}{2}$	″		
Grieken, te Londen . .	5 ″			″		
Philadelphia, bij *Hope en C^o.*	5 ″			″		
Dito te Londen . .	6 ″			″		
Dito Bank . .						
Louisiana, te Londen .	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″		93	″		
Dito 1843	5 ″			″		
Grenada, dito à £ 100 .	$2\frac{1}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde . .			$6\frac{1}{8}$	″		
Ecuador			$2\frac{15}{16}$	″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{7}{8}$	″	23	
Dito Onbepaalde . .	3 ″	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{7}{8}$	″	23	
Venezuela, te Londen .	$3\frac{3}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde . .	1 ″			″		

Het vertrouwen schijnt hier al meer en meer te herleven, hebbende in meest alle genoteerde fondsen tot verhoogde prijzen weder aanzienlijke kooporders plaats gehad.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{11}{16}$	Livorno	2/m.	*f* $37\frac{3}{4}$
»	zigt	» $56\frac{1}{4}$	Napels	»	» $80\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg . . .	»	» 1.70
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $25\frac{1}{2}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg . . .	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	[illegible]	» 240	Frankfort . . .	»	» $98\frac{3}{8}$
Seville	[illegible]	» 237	Hamburg . . .	2/m.	» $35\frac{1}{16}$
Bilbao	[illegible]	» 238	[illegible] . . .	zigt	» $35\frac{1}{4}$
Lissabon	[illegible]	» [illegible]	Londen . . .	2/m.	» 11,55
Porto	[illegible]	» [illegible]	» . . .	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» [illegible]	Rotterdam . . .	[illegible]	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 13 Mei. Fransche 3 pc. 67.50; $4\frac{1}{2}$ pc. 94 60; Bank-Aktiën —; 3 pc. Spanje 34; id. 1 pc. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 $80\frac{1}{8}$.

LONDEN, 13 Mei. Consols $88\frac{1}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. 37; 1 pc. dito 18; Comité-Bewijzen $3\frac{1}{2}$; Passive $3\frac{5}{8}$; 5 pc. Rusl. 94; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 81; 4 pc. Holl. 87; $2\frac{1}{2}$ pc. id. 58; 5 pc. Sardinië $80\frac{1}{2}$; Brazilië 96; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru 60; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $24\frac{1}{8}$; 4 pc. Portugal $36\frac{1}{2}$; Ecuador 3; Wissel op Amst. $11.15\frac{1}{2}$; Parijs —.—; Petersb. —.

WEENEN, 13 Mei. Met. 5 pc. 86; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $76\frac{1}{2}$; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 13.19, Amst. —.—; Parijs $160\frac{3}{4}$, Goud $40\frac{5}{8}$; Zilver 36.

BERLIJN, 13 Mei. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 79; 5 pc. 96; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. 15; Parijs $78^{7}/_{12}$; Amst. $140\frac{3}{4}$; Ween. —; Petersb. 3/w. $96\frac{1}{2}$.

HAMBURG, 13 Mei. Spanje 3 pc. $31\frac{5}{8}$; id. 1 pc. $17\frac{5}{8}$; Rusl. 5 pc. —; Wissel op Londen kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 13 Mei. Met. 5 pc. 62; 3 pc. Spanje binnenl. 34; id. 1 pc. $17\frac{11}{16}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Mei. A. J. Driest, Hermanus Franciscus, Suriname.

BATAVIA, 17 Maart. Ruhaak, 6 Gezusters, Rott — 22 Maart Wijnmalen, Waalstroom, Amst. — 23 Maart. Fopken, Maria Magdalena, Rott.

UITGEZEILD:

Jn. Baak Ezn., Decima, (Liverpool) Kust van Afrika. — 13 Mei. J. H Fekkes, Josine Louise, Suriname.

HELVOET, 14 Mei. K. A. Klein, Abeona, Montevideo.

TEXEL, 12 Mei. T. de Meester, Willem Daniel, Batavia.

BATAVIA, 14 Maart. Bart, Prins Mauritz, Amst. - Admiraal, Hendrika, Rott — 16 Maart Hofstee, Wassenaart, Amst. — 23 Maart. Lourens, Gertrude, Rott.

SAMARANG, 4 Maart Verhulst, Walcheren, Nederland. — 9 Maart. Kuijper, Echo, Nederland. — 17 Maart. Lorchers, Adolf van Nassau, Nederland.

SOERABAYA, 9 Maart Britton, Julia, Nederl. — 12 Maart. Kramer, Whampoa, Nederl. — 13 Maart Van Wijk, Maria, Nederl. — 15 Maart Klein, Kolonel Koopman, Amst.

PASOEROEWAN, 4 Maart Dirks, Stad Tiel, Schiedam.

BANJOEWANGIE, 25 Febr. Lindgreen, Cornelia, Amst. — 26 Febr. Icke, Mathilda, Amst. — 27 Febr. Hoek, Vlashandel, Rott. — 2 Maart. Van Eijk Menkman, Koning Willem II, Amst. 4 Maart. Anderson, 3 Vrienden, Amsterdam.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Cortgene, J. A. Scott, 6815 b. Koffij, 1336 kr. Suiker, 465 k. Thee, 867 sch. Tin, 3051 b. Bindr N. H. M

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 Mei in lading naar:

Keulen	J. Noll, Catharina.
„	H. Felten, Colln N°. 1.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron.	P. Hartman, Eleonora.
Mainz	J. Bauman, Mainz N°. 9.
Manheim	J. J. Reindorp, de Kust van Braziliën.
Frankf. & Coblentz	J. Kievitz, Frankf. n°. 17.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Weesel	J. Beijer, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 13 Mei vertrokken:

Dusseld. & Neus	G. Brugman, Niederrein N°. 3.
„	G. W. Scholten, Colln N°. 2.
Rijnhoogte	ARNHEM 14 Mei 2 el 53 duim.
	KEULEN 13 „ 9 vt. 3 „

Advertentiën.

GETROUWD: Mr. G. E. VOS DE WAEL

en

W. M. H. VAN ROMUNDE.

KAMPEN, 11 Mei 1854. (4010)

(4015) Heden overleed tot onze innige droefheid, ons geliefd eenigst kind MARIA CLARA AGNES, in wiens geboorte wij ons 15 December ll. verheugden.

N. F. DANKELMAN.

A. E. M. DANKELMAN.

AMSTERDAM, 12 Mei 1854. VAN STRAATEN.

Heden overleed in den ouderdom van 78 jaren, mijne geliefde Echtgenoote ANNA JACOBA VERBERNE, zwaar treft mij dit verlies in mijne hooge jaren.

ALBERT SMIT.

AMSTERDAM, 12 Mei 1854. (4013)

(4016) Gevoelig voor de vele bewijzen van algemeene deelneming ondervonden, bij het overlijden van den Zeer Eerw. Heer PETRUS JACOBUS WENNEKERS, Deken van Delft en Pastoor der St. Joseph's kerk aldaar, betuig ik ook namens mijne Eerw. Medebroeders mijnen hartelijken dank.

C. J. LAMBERTZ, R. K. P.

DELFT, 13 Mei 1853.

Een Katholijk Huisvader, uit den fatsoenlijken stand, verkeert, buiten zijne schuld, in moeijelijke omstandigheden; met een paar honderd gulden, ware hij gered, en in staat te blijven wie hij is. Hij wendt zich daarom met vertrouwen tot zijne welgestelde geloofsgenooten, op dat eenigen hunner hem met iets te gemoet komen, of liever, door letterkundigen arbeid, hem in staat stellen het ontbrekende te verdienen. De redactie van *de Tijd* is bereid den daartoe genegene weldoeners, voldoende informatiën te geven. (4014)

Fabriek van Muzijk-Instrumenten

VAN

MERKLIN en SCHUTZE.

Voorstad van Namen te BRUSSEL.

De magazijnen zijn steeds ruim voorzien van **ORCHESTRIUMS** van 1 à 2 **Handklavieren**, met of zonder van elkander staande **Pedalen**, en van **HARMONIUMS-MELODIUM** voor Huis- en Kerkgebruik, welke van de eenvoudigste tot in de kostbaarste soorten voorhanden zijn. Op *franco* aanvrage zullen door de fabriekanten omtrent het bedoelde instrument, de naauwkeurigste bijzonderheden worden medegedeeld. (3981)

***De Zalf en Pillen van Holloway** zijn het meest zeker werkende middel dat ooit bekend is geweest in gevallen van jicht, zinkingen enz.*

Uittreksel uit eenen brief van den heer Thomas Wijborn, drogist te Eton, gedagteekend 26 April 1853, aan den professor Holloway; »Mijnheer! Er is onlangs een geval ter mijner kennis gekomen hetwelk, zoo ik vermeen, verdient bekend te worden. Een arm man alhier, leed zoo sterk aan verouderde zinkingen, dat de eene zijde van zijn ligchaam geheel verlamde, en hij onafgebroken sterke pijnen gevoelde. De geneesheeren van het Westminster hospitaal, onder wier behandeling hij was, verklaarden hem ongeneesbaar, doch door het gebruik van uwe zalf en pillen is hij genezen, en heeft zijne vorige krachten geheel herkregen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1 85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3908)

Belangrijke Prijsvermindering.

De onderstaande Boekwerken zijn bij C. L. VAN LANGENHUYSEN voor den daarbij **BUITENGEWOON LAAG GESTELDEN PRIJS** verkrijgbaar:

Reis naer Jerusalem en den berg Sinaï in 1831, 1832 en 1833, door den abt DE GERAMB, Trappist, vertaeld door P. VISSCHERS, priester, 2 dl. in-12, ... *f* 1.00

Reis van Latrappe naer Roomen, door den abt DE GERAMB, in-12 . . . . . *f* 0.50

Verhevenheden (de) van Maria, of Meditatien voor elk octaaf van de feestdagen der H. Maagd, door den abt DUQUESNE, 2 deelen in-18. . . . *f* 0.85

Geest (den) van vertroosting, zeer geschikt om alle bedrukte zielen te vertroosten; door den abbé D'HEROUVILLE, in-12, [illegible] bladz. . . . *f* 0.85

Devotie tot het Allerheiligste Hart van onzen Heer Jesus Christus, in-18, 336 bladz. . . . *f* 0.25

Oefening van de Volmaektheid (de), door ALPH. DE RODRIGUEZ, vernieuwd, verkort en toegepast aen allen staat en beroep van christenen, door J. G. HULEU, 2 deelen, in-12, zamen 864 bladz. . . . *f* 1.00

Lijden (het) van onzen Heer Jesus Christus, verdeeld in 49 Meditatiën, enz., door [illegible], in-12 . . . . *f* 0.65

Schatkist der H. Kerk, of verzameling van aflaten, gebeden, oefeningen enz., waeraen volle en onvolle aflaten gehecht zyn, in-18. 344 bladz. *f* 0.35

Jesus mijne liefde, enz., door den H. LIGUORIO. Voorafgegaen door het Morgen- en Avondgebed, de Gebeden onder de H. Mis, enz. in-18, 348 bladz. *f* 0.30

Maend (de) van Jesus of de maend van January, toegewyd aen Jesus Christus, in-18, 384 bladz. *f* 0.30

Maend (de) December, of den tyd van den Advent enz., in-18, 276 bladz. . . . . *f* 0.25

Leven van den H. Ignatius, door den Eerw. Vader BOUHOURS, 2 deeltjes in-18, te zamen 516 bladz. *f* 0.50

Geestelyke Grondregels van den H. Vincentius à PAULO, met eene negendaegsche oefening, in-18, 221 bladz. . . . . *f* 0.20

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.